

Máthé Réka Zsuzsánna

Pozitív kilátások: jobban fogunk élni

Az Európai Bizottság gazdasági előrejelzése szerint a németországi lassulás ellenére Magyarország gazdasága várhatóan dinamikusan növekedik. Múlt héten az Európai Bizottság közzétette az unió 2024-es téli gazdasági előrejelzését:¹ a jó hír, hogy úgy tűnik, az infláció alacsonyabb lesz, mint a korábbi előrejelzésében számított érték.² A rossz hír az, hogy uniós szinten a gazdasági növekedés üteme is várhatóan alacsonyabb lesz.

A korábbi előrejelzések 2024-ben az uniós fogyasztóiár-infláció értékét 3,5%-kal számolták, amely most 3%-ra csökkent. Az őszi előrejelzés az euróövezetben 3,2%-os inflációt jelzett 2024-re, amely 2,2%-ra csökkenne 2025-re. Ezzel szemben az újabb számítások szerint 2024-ben az uniós infláció 3% lesz, majd jövőre várhatóan 2,5%-ra mérséklődik. Az euróövezetben valamivel alacsonyabb inflációs értékkel számoltak, így a szakemberek idénre 2,7%-ot becsültek, míg jövőre 2,2%-os inflációs rátával számolnak.

A dokumentum a 2024-re vonatkozó növekedési kilátásokat az EU-ban 0,9%-ra, míg az euróövezetben 0,8%-ra becsülte a korábbi 1,3%, illetve 1,2% értékhez képest. 2025-ben a gazdasági növekedés várhatóan továbbra is 1,7%-kal bővül az EU-ban és 1,5%-kal az euróövezetben.

A jelentés szerint az energiaárak világszerte széles körű mérséklődése miatt várható az infláció csökkenése. Különösen a gázárakat figyelembe véve a szerzők szerint ebből adódóan az EU visszaszerezheti az energiaválság során elvesztett versenyképesség egy részét. Úgy vélik, hogy a gazdasági tevékenység ideji fokozatos gyorsulásához minden feltétel adott. Egyrészt, az infláció csökkenésével a bérek reálértéke növekedni fog, ami várhatóan fellendíti a fogyasztást. Másrészt, a csökkenő haszonkulcsok és alapkamatok óvatos, de folyamatos csökkentése is hozzájárul a hitelfelvételek fokozatos emelkedéséhez, így a beruházások növekedéséhez is.

Az elemzés számol ugyan a vörös-tengeri kereskedelmi zavarokkal, de úgy véli, hogy a konfliktusok miatt megemelkedő szállítási költségek nem fogják lényegesen emelni az inflációt. Hasonlóan, egyelőre nem számolnak az ellátási

¹ European Commission 2024.

² European Commission 2023.

láncok komoly sérülésével sem, ám arra számítanak, hogy az eszkaláció felújíthatja az ellátási láncok töredezését, illetve növelheti az árakat. Ugyanakkor a szerzők felhívják a figyelmet arra, hogy az orosz–ukrán háború meghatározó bizonytalansági forrás maradhat az EU gazdasága számára. Hasonlóan, magas kockázati tényezőként tekintenek a közel-keleti konfliktusnak a Vörös-tengerre való kiterjesztésére. Továbbá kiemelik az energiahordozók sérülékenységét: egyrészt a folyamatban lévő konfliktusokhoz való földrajzi közelség miatt, másrészt a globális értékláncokban való mély integráltsága miatt, hiszen az energiahordozókkal való kereskedelem jelentős része a Vörös-tengeren keresztül bonyolódik.

A nem túl biztató gazdasági kilátások okai széles körűek: a világjárvány okozta gazdasági megtorpanást az orosz–ukrán háború követte, és az azzal járó energiaválság, majd a rekordmagas infláció, valamint az EU gazdasági húzóerejének, Németországnak a gazdasági lassulása. Mivel Magyarország legfontosabb kereskedelmi partnere Németország, érdemes az elemzés idevonatkozó részét áttekinteni.

Először is, a német reál-GDP az előrejelzések szerint 0,3%-kal növekszik az idén, ami az őszi előrejelzésben szereplő 0,8%-hoz képest lényeges csökkenés. Ehhez képest 2025-re már 1,2%-os növekedésben bíznak a Bizottság elemzői. A 2022 októberében mért csúcértékű 11,6%-os infláció 2023-ban 6%-ra csökkent, ez év januárjában már 3,1%-ra lassult. Ez elsősorban a nagykereskedelmi energiaárak csökkenésének és a 2023 novemberében megszűnő energiatámogatási intézkedések bevezetésének köszönhető. Az előrejelzések szerint az inflációs ráta 2024-ben 2,8%, 2025-ben pedig 2,4% lesz.

Az elmúlt évben a magas infláció miatt a vásárlóerő lényegesen csökkent, de emellett a német gazdaság lassulásának más okait is kiemelik: a megemelkedett hitelfelvételi költségek, a magas építési árak, a munkaerőhiány, valamint a megemelkedett energiaárak az építőipart, illetve az energiaigényes beruházásokat lenyomták. A német szigorú költségvetési politikák várhatóan visszafogják a rövid távú növekedési kilátásokat. A Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben és 2025-ben az export és az import nagyjából azonos ütemben fog növekedni, így a kereskedelem sem fogja segíteni a fellendülést. Biztató, hogy a piaci finanszírozási feltételek némileg enyhültek, és további enyhülés várható a következő időszakban.

Összesítve a Bizottság lassú német gazdasági növekedést vár 2024-re, számos gazdasági mutató elmaradt a járvány előtti értékektől – vagyis a német gazdaság egyelőre nem képes az unió gazdaságát felfelé húzni, mint ahogy azt évtizedeken át tette.

A német gazdasági visszaesés azonban várhatóan nem rántja magával Magyarország gazdaságát. A Bizottság előrejelzése szerint 2024-ben 2,4%, 2025-ben pedig 3,6% lehet a gazdasági növekedés, ami meghaladja a német növekedés ütemét. Ezzel párhuzamosan az infláció is várhatóan tovább fog mérséklődni. A 2023-ban mért évi 17%-os infláció decemberre 5,5%-ra csökkent. Az infláció 2024-ben várhatóan 4,5%-ra csökken, majd 4,1%-ra 2025-ben. Ezentúl a kamatlábak csökkenése is várható, így a beruházások fokozatos fellendülése is.

A Bizottság úgy véli, hogy a 2023. decemberi 15%-os minimálbér-emelés megnövelte a háztartások jövedelmét, és a foglalkoztatottság sem csökkent, így a reáljövedelem növekedése várhatóan ösztönzi a háztartási fogyasztásokat.

A jelentés kiemeli az új, közvetlen külföldi tőkebefektetéssel megvalósuló (FDI) projektek szerepét is, amelyek várhatóan növelni fogják az exportot. Ugyanakkor úgy vélik, hogy az ország gazdasági növekedésének leginkább két fontos kockázati tényezője van: egyrészt az energiaiimporttól való nagymértékű függés, másrészt a globális befektetői hangulat esetleges ingadozásai.

Vagyis a Bizottság úgy értékeli, hogy Magyarország gazdasági növekedése várhatóan dinamikusabb pályán áll, mint az európai gazdaság motorjának számító Németorszáé, sőt amennyiben sikerül az energiahordozók importját diverzifikálni, és megtartani a külföldi tőkebefektetéseket, ez akár fenntartható fejlődés is lehet.

A Magyarországra irányuló külföldi tőkebefektetések jövőjét illetően azonban némi bizonytalanság alakulhat ki – leginkább a Bizottság egyik legújabb kezdeményezése miatt.³ Az EU gazdasági biztonságának megerősítése érdekében 2024 januárjában a Bizottság olyan kezdeményezést fogadott el, amelynek többek között az a célja, hogy a külföldi tőkebefektetések átvilágításának javítására irányuló javaslatot tegyen.

A jogszabályjavaslat célja, hogy az EU-ba irányuló külföldi befektetések átvilágítását a tagállamokban megerősítse, illetve összehangolja, meghatározza azokat a minimális ágazati hatályokat, amelyekben belül valamennyi tagállamnak át kell világítania a külföldi tőkebefektetéseket, illetve kiterjessze az uniós átvilágítást olyan uniós befektetők befektetéseire, amelyek nem uniós országbeli magánszemélyek vagy vállalkozások ellenőrzése alatt állnak. A jogszabályjavaslat egyelőre nagyon kezdeti fázisban van, de komoly kérdéseket vethet fel a jövőbeli befektetéseket illetően.

³ A Bizottság új kezdeményezéseket javasol a gazdasági biztonság megerősítésére 2024.

Mindezekkel együtt reménykedhetünk, hogy a következő néhány év könyebb lesz, mint amelyeken túljutottunk, valamint abban is bízunk, hogy a hazánkba irányuló külföldi tőkebefektetések továbbra is problémamentesen járulhatnak hozzá a gazdasági növekedéshez.

2024. február 19.

Felhasznált irodalom

- A Bizottság új kezdeményezéseket javasol a gazdasági biztonság megerősítésére (2024). *Európai Bizottság*, 2024. január 24. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_24_363
- European Commission (2023): *European Economic Forecast Autumn 2023*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Online: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/4139ef72-9eb3-4fad-a116-ee87979f4d35_en?filename=ip258_en.pdf
- European Commission (2024): *European Economic Forecast Winter 2024*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Online: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/2b7b7fae-0844-4dd1-bedd-619c3544aaed_en?filename=ip268_en_0.pdf